

Fiskeridirektoratet

5804 BERGEN

Deres ref.	Vår ref. 2021/57-1	Saksbehandler Sonja Elin Kleven Jakobsen	Dato 18.01.2021
-------------------	------------------------------	--	---------------------------

Høringssvar fra Norges Fiskarlag til Fiskeridirektoratets oppfølging av forvaltningsprinsippet og en praktisk tilnærming til økosystembasert fiskeriforvaltning

1. Innledning

Siden 2009 har økosystembasert fiskeriforvaltning og oppfølging av forvaltningsprinsippet blitt behandlet i reguleringsmøtet som har blitt avholdt om våren. Saken er nå tatt ut av reguleringsmøtet, og det gjennomføres i stedet skriftlige høringsrunder. Høringsfristen på denne høringsrunden er fredag 15. januar d.å.

I forbindelse med saken om økosystembasert forvaltning er det utviklet tre tabeller. En handlingsplan er også sentral i dette arbeidet. Disse dokumentene oppdateres årlig med forslag til prioriteringer og tiltak, og næringen gis anledning til å komme med innspill til forslagene.

Våre innspill til saken følger punktvis nedenfor.

2. Vurdering av prioriteringer basert på fiskeritabellen

For 2021 foreslår Fiskeridirektoratet følgende nye utviklingstiltak basert på Fiskeritabellen:

1. Etablere en arena for kunnskapsutveksling om mesopelagisk fiske,
2. Rømningshull og seleksjon i teinefisket etter snøkrabbe,
3. Oppfølging av rapporten om artssammensetning og, - lengdefordeling i industritrålfisket,
4. Vurdere områder som kan være sårbare for bruk av bunnredskap.

Etablere en arena for kunnskapsutveksling om mesopelagisk fiske

Fiskarlaget stiller seg positive til at det etableres en arena for kunnskapsutveksling om mesopelagisk fiske. Vi anser at det er et klart behov for en slik arena for å få bedre forståelse av fiske på mesopelagiske arter- og konsekvensene av slikt fiske. I den forbindelse vil vi vise til et allerede pågående arbeid om dette tema som det kan være mulig å dra nytte av i den forbindelse.

Fiskarlaget deltar i forsknings- og innovasjonssatsingen «SFI Harvest». Det nye senteret skal de kommende åtte årene bidra til at vi kan høste og produsere mat av hittil lite utnyttede arter i havet.

SFI Harvest skal utvikle kunnskap og teknologi for ansvarlig høsting og foredling av lavtrofiske marine ressurser, inkludert mesopelagiske arter, og skal slik bidra til bærekraftig og lønnsom vekst i norsk fiskerinæring og biomarin industri. Utvikling av teknologiske løsninger skal være forankret i

oppdatert kunnskap om bestandene og havet, økosystembasert forvaltning og bærekraftige forretningsmodeller. SFI Harvest skal også utforske metoder for aktivt finne og evt. fjerne plast fra havet. Senteret ledes av SINTEF Ocean.

Fiskeridirektoratet skriver følgende om en arena for kunnskapsutveksling om mesopelagisk fiske i høringsdokumentene:

Fiskeridirektoratet ser for seg å kunne etablere en slik arena for kunnskapsdeling, men med mål om at dette bør overtas og videreutvikles av næringen selv.

Fiskarlaget ønsker å bidra inn i Fiskeridirektoratets arena for kunnskapsutveksling om mesopelagisk fiske, og vi deltar også gjerne i en diskusjon om hvordan en slik arena skal se ut og hvilket formål den skal ha.

Rømningshull og seleksjon i teinefisket etter snøkrabbe

I høringsdokumentene om økosystembasert forvaltnings skriver Fiskeridirektoratet følgende om hvorfor de ønsker å prioritere rømningshull og seleksjon i fisket etter snøkrabbe:

Tapte og gjenstående snøkrabbeteiner har vist seg å være en felle for spøkelsesfiske. Opprensningstoktene har dokumentert at dette er en utfordring og erfaring viser så langt at teiner kan fortsette å fiske i flere år etter tapet. Således fremstår det et klart og tydelig behov for implementering av rømningshull. Snøkrabbefisket utøves med høyt antall teiner i en to-delt sesong. Det vil derfor være en målsetning å tilstrebe løsninger som er funksjonelle i relasjon til et høyt antall teiner hvor løsningen må vedlikeholdes samt at dette har en viss korrelasjon til sesonger.

For å redusere fangst av snøkrabbe i sårbar tilstand med skallskifte er det forbudt å fiske i en nærmere definert perioden fra juli og ut i september, mens det ellers i sesongen er tillatt å fiske på felt med en begrenset andel bløtkrabbe. Det fanges også en del krabbe under minstemål som gjenutsettes. Utkast eller gjenutsetting fra fartøy til sjø er en sårbar prosess. For spesielt krabbe under minstemål bør det tilstrebes løsninger for størrelsesseleksjon mens teinen står på bunnen.

Fiskarlaget er svært opptatt av at rømnings- og seleksjonsløsninger utarbeides i tett samarbeid med næringen. Vi forutsetter selvsagt også at forslag til nye krav i fisket etter snøkrabbe sendes på høring i god tid før kravene planlegges iverksatt.

Oppfølging av rapporten om artssammensetning og lengdefordeling i industritrålfisket

I dokumentene om økosystembasert forvaltnings skriver fiskeridirektoratet hvordan de planlegger å følge opp funnene i prosjektet om artssammensetning og lengdefordeling av industritrålfisket:

Fiskeridirektoratet har i perioden fra 2014 til 2019 gjennomført en serie på ni tokt for å undersøke og dokumentere fangstsammensetningen i industritrålfisket etter øyepål og kolmule 24. En rapport som sammenstiller resultatene, er nå publisert. Fiskeridirektoratet vil sammen med næringen følge opp rapporten, og vil starte et arbeid for å identifisere og innføre tiltak for å forbedre fangstmønsteret. Dette arbeidet vil fortsette i 2021.

I forbindelse med Fiskeridirektoratets arbeid med å indentifisere og innføre tiltak i industritrålfisket viser Fiskarlaget til vårt Landsstyrevedtak om øyepål for 2021 fra oktober 2020.

Vedtaket lyder som følger:

«Øyepål

Norges Fiskarlag registrerer at ICES tilrår, på basis av MSY tilnærming (escapement strategy), at totaluttaket av øyepål i Nordsjøen og Skagerrak (ICES-område 4 og 3.a.) for perioden 1. november 2020 – 31. oktober 2021 ikke overstiger 254 038 tonn. Dette rådet er 52 % økning sammenlignet med rådet for 2020. Fiskarlaget legger til grunn at det fastsettes en norsk øyepålkvote for 2021 etter samme mal og praksis som de siste årene.

Det vises til at det har vært jobbet med å få på plass en revidert forvaltningsstrategi for øyepål. ICES har konkludert med at en forvaltningsplan der en fastsetter et gulv til 30.000 tonn og et tak på 200.000 tonn er bærekraftig. Norge og EU har ennå ikke avklart en ny forvaltningsregel. I den grad en forvaltningsregel får konsekvenser for reguleringen av øyepål må en komme tilbake til dette.

Norges Fiskarlag tilrår at en viderefører samme reguleringsmodell i dette fisket i 2021 som i 2020, hvor det fastsettes maksimalkvoter på fartøynivå i NØS. Gitt at Norge får øyepålkvote i EU/UK-sonen for 2021 bør dette fisket reguleres med fartøyskvoter eller en forsiktig overregulering som i 2020.

Det tilrås at bifangster av sild i øyepålfisket avregnes av det enkelte fartøys sildekvote og ikke begrenses av en øvre innblandingsprosent på 10 prosent, jfr. anmodningen organisasjonen har påpekt i innspillet om reguleringen av fisket etter nordsjøsilde i 2021 – behov for å vurdere praksis knyttet til bifangstregelverket.

Norges Fiskarlag er kjent med at det foreligger en rapport utarbeidet av Fiskeridirektoratet som omhandler artssammensetning og lengdefordeling i fisket med småmasket trål etter mållartene øyepål og kolmule i perioden 2014-2019. Innholdet i rapporten ble presentert for representanter i Norges Fiskarlag gjennom et digitalt møte i uke 42. I rapporten belyses bl.a. avvik mellom det som fartøy rapporterer av arts- og størrelsessammensetning i fangstene gjennom ERS, det som registreres på sluttseddelen og de resultater direktoratets prøvetaking kom fram til.

Næringen er opptatt av å få til en registrering av arter og størrelser i fangstene som er så nært opp til den reelle sammensetningen som mulig slik at ressursregnskapet blir mest mulig korrekt. Næringen mener det har skjedd forbedringer på dette området de siste årene, men Norges Fiskarlag ønsker å videreføre dialogen med Fiskeridirektoratet om disse spørsmålene for derved å avklare målrettede tiltak.»

Fiskarlaget ser av høringsdokumentene til saken om økosystembasert forvaltning at Fiskeridirektoratet har ønske om å identifisere- å innføre tiltak for å forbedre fangstmønstret i industritrålfisket i samarbeid med næringen.

Som det kommer frem av vårt ovennevnte innspill til regulering av fisket etter øyepål i 2021 er det også et ønske fra næringens side om at næring- og forvaltning har dialog omkring disse spørsmålene, selv om vi mener det har skjedd forbedringer på dette området de siste årene.

Vurdering av områder som kan være sårbare for bruk av bunnredskap

Av høringsdokumentene om økosystembasert forvaltning fremkommer følgende om vurdering av områder som kan være sårbare for bruk av bunnredskap:

Mareano har kartlagt områder langs en linje fra fastlandet til Svalbard. Et av disse områdene på Spitsbergbanken er grunt og strømrøkt, og bunndyrsamfunnet preges av brun sjøpølse, en art som er svært sårbar for bunnredskaper.

Dette området er ikke alene om å være unikt i Barentshavet. Mareano har også kartlagt et område på Eggakanten sørvest for Bjørnøya hvor det er dokumentert et helt bunnsamfunn bestående av grisehalekorall. Forekomsten er sårbar for bruk av bunnredskap.

Fiskeridirektoratet anbefaler at disse to områdene vurderes samtidig mht. stengning, og at en prosess rettet mot disse to områdene ses i sammenheng med en vurdering av ny kunnskap om forekomster av sårbare marine økosystemer langs resten av kysten.

Nærings- og fiskeridepartementet støtter dette, og har bedt om at det igangsettes en prosess fra høsten 2020. Det forventes arbeidsoppgaver knyttet til prosessen også i 2021.

Norges Fiskarlag mener at det er viktig å få kartlagt bunnforholdene langs kysten- og i norske havområder slik at vi kan unngå unødvendig skade på det marine miljøet. Vi støtter dette arbeidet, og vi går ut fra at den kunnskap som kommer ut av kartleggingen legges til grunn i oppdateringen av faggrunnlaget for havforvaltningsplanene som pågår nå.

I den nevnte oppdateringen er det i denne runden særskilt søkelys på SVO- områder og oppdatert avgrensning av disse områdene. I vårt innspill av 5. januar d.å. til Faglig Forum om prosessen med å oppdatere faggrunnlaget for havforvaltningsplanene skrev Fiskarlaget følgende:

Norges Fiskarlag ser på SVO- områdene som et tiltak som kan være med på å synliggjøre- og skape bevissthet om viktige naturverdier i disse områdene som er med på å sikre rene og produktive havområder i norsk økonomisk sone/på norsk sokkel. Vi er imidlertid glade for at det nå foretas en skikkelig gjennomgang av SVO- områdene, og at definisjonen av disse områdene baserer seg på best tilgjengelig kunnskap og ny oppdatert forskning. Dette vil medføre at vi kan få SVO- områder som avgrenses etter hvor sårbare de faktisk er, og en bedre beskrivelse av naturverdier som skal ivaretas i disse områdene. Dette kan medføre at forvaltningen av SVO- områder kan gjøres bedre når mål skal settes- og tiltak skal innføres i disse områdene.

I tillegg til at vi stiller oss positiv til kartlegging av havbunnen i norske kyst og havområder, mener vi at det er behov for kartlegging av omfang av bifangst- samt å utrede hvilke tiltak som kan innføres i fiskeriene for at dette skal unngås. Vi oppfatter at bifangst av sjøfugl vil være et tema når gjennomgangen av de særlige sårbare områdene i norske havområder skal gjennomføres.

I tillegg til det som er nevnt over har Fiskeridirektoratet andre pågående prioriteringsområder som kommer frem av tabellen nedenfor.

4.2.5 Oppsummering av forslag til prioriterte utviklingstiltak i 2021

Tabell 4.2.3: Forslag til prioriterte utviklingstiltak i 2021.

Utfordring	Prioritering 2021	Ref Handlingsplan2020
Selektivitet og utkast	Teinefiske etter reker	4.8
	Seleksjon i rekestrål	4.15
	Rekestrål, kystnært	4.15
	Sjøkreps	4.14
	Seleksjon i stormasket trål og snurrevad	4.13
	Kolmuletrål, tiltak mot sprengning	4.12
	Estimere omfang av utkast (dr grad)	4.9
	Forvaltningsoppfølging mesopelagisk fiskeri	4.16
	Snøkrabbe - rømmingshull og seleksjon	
	Industritrålfisket, oppfølging	
Bidødelighet	Opprensning av tapte fiskeredskap, hav og kyst	4.1
	Opprensning av tapte fiskeredskaper, lokale områder	4.2
	Materialvalg i fiskeredskap vs. bruk av plastkomponenter	4.4
	Merking av selve fiskeredskapen	4.5
	Enklere rapportering av tapt redskap	4.6
	Filmprosjekt (beste praksis)	4.11
	Oppfølging av forsøksstillatelser § 66	4.17
Bunnpåvirkning	Vurdere stengning av områder med forekomster sårbare for bunnredskap	

Fiskarlaget stiller seg bak Fiskeridirektoratets arbeid med redskapsutvikling- og arbeid mot marin forsøpling fra fiskerinæringen.

Forsøpling av kyst og havområder er et globalt problem, også når det gjelder å kunne høste de marine ressursene på en bærekraftig måte. Det må jobbes på tvers av landegrensene for å løse problemet. Samtidig bidrar også fiskerinæringen til marin forsøpling.

Fiskarlaget har derfor tatt initiativ til å utvikle en internasjonal standard for hvordan søppel bør håndteres om bord i fiskefartøy. Standarden vil støtte oppunder arbeid som pågår i forbindelse med sirkulær økonomi og flere av FNs bærekraftsmål, som for eksempel de som går på å beskytte liv under vann og på land og redusere sult. Standarden vil også bidra positivt når det gjelder å unngå såkalt spøkelsesfiske. Det er nå etablert en arbeidsgruppe i den internasjonale standardiseringsorganisasjonen ISO (ISO/TC 234/WG 10 - Waste management on fishing vessels),

med norsk ledelse og sekretariat. Etter planen vil den aktuelle standarden (ISO 5020) bli ferdigstilt i 2023.

3. Vurdering av prioriteringer basert på Bestandstabellen

Basert på Bestandstabellen prioriteres bestander som ikke allerede er regulerte, bestander hvor det er behov for omfattende endringer i allerede eksisterende reguleringer eller bestander hvor det er behov for etablering/revisjon av forvaltningsstrategi eller beslutningsregel/HCR13.

Når prioriteringene er gjort og tiltak skal iverksettes, vil dette ofte resultere i økt etterspørsel etter forsknings- og overvåkingsinnsats fra Havforskningsinstituttet sin side. Denne økte etterspørselen kan påvirke Havforskningsinstituttets prioriteringer, for eksempel via tildelingsbrevet fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Fiskeridirektoratets forslag til prioriterte arter i 2021 basert på Bestandstabellen følger av Fiskeridirektoratets tabell 4.1.2 nedenfor:

Tabell 4.1.2: Forslag til prioriterte bestander i 2021.

Bestander i 2021
Kysttorsk (nord og sør)
Kongsnegl
Sjøkreps
Stillehavsøsters
Flatøsters

Norges Fiskarlag registrerer at Fiskeridirektoratet har valgt ut fem arter som det skal prioriteres å sette i gang tiltak og forskning på i 2021.

Fiskarlaget er tilfreds med å se at kysttorsken er med på listen da vi lenge har etterlyst mer kunnskap om kysttorskbestanden.

Fiskarlaget har foretatt en grundig gjennomgang av kysttorskreguleringene nord for 62°N i Landsstyremøte 26. november 2020. Vedtaket fra dette møtet er gjengitt nedenfor, og vi ber Fiskeridirektoratet legge vekt på de momenter som fremkommer i Fiskarlagets vedtak i den videre prosessen for arbeidet med kysttorsken.

Kort historikk

- Norges Fiskarlag viser til at det har vært pågående diskusjoner om kysttorsken nord for 62°N siden 2001 hvor ICES, med bakgrunn i bestandsvurderingene, for første gang anbefalte å redusere fiskedødeligheten betraktelig. Som en følge av dette startet en prosess med å vurdere tiltak som kunne gi effekt på bestanden, og fra og med 2004 ble det innført et fjordlinjeregime nord for 62°N som hadde til formål å redusere fisketrykket på torsk kystnært. Innenfor fjordlinjene ble det bl.a. fastsatt restriksjoner på fartøystørrelse, snurrevadaktivitet og øvre innblandingsnivåer på torsk ved fiske på andre fiskeslag. Restriksjonene var delvis relatert til områder og tidspunkter på året. Det har også blitt etablert stengte områder for å beskytte kysttorsken. Restriksjonene har gradvis blitt strammet til siden 2004, uten at dette ser ut til å ha gitt nevneverdig effekter på bestanden, slik Havforskningsinstituttet og ICES har klassifisert og målt kysttorskbestanden nord for 62°N fram til nå.*
- Norges Fiskarlag har hele tiden vært kristisk til måten kysttorsk-komplekset har blitt håndtert, og da særlig det vitenskapelige grunnlaget som ICES har basert sin rådgivning på.*

Vitenskapelig grunnlag og etablering av gjenoppbyggingsplan

- Departementet fastsatte i 2010 en plan som fastsetter et mål om å gjenoppbygge kysttorskbestanden nord for 62°N til fullt reproduksjonspotensiale, og samtidig oppnå tilfredsstillende vern av lokale bestandskomponenter. Gjenoppbyggingsplanen ble tatt i bruk av ICES for*

kvoterådgivningen for 2011. Fiskarlaget støttet innføringen av en slik plan. Inntil det foreligger en bestandsberegning som aksepteres av ICES og et vitenskapelig råd for hvor stor gytebestand som gir fullt reproduksjonspotensiale, skal bestanden betraktes som gjenoppbygget når toktindeksen for gytebestanden i to etterfølgende år ligger over 60 000 tonn. Dette tilsvarer det gjennomsnittlige nivået på gytebestanden iht. toktmålingene i årene 1995-98. Så lenge toktindeksen for gytebestand ikke øker, skal reguleringene ta sikte på å redusere fiskedødeligheten med minst 15 % per år relativt til 2009-nivået.

Gytebestanden av kysttorsk måles ved gjennomføringen av Havforskningsinstituttets høsttokt (Kysttoktet). De siste 20 årene har gytebestanden blitt målt til nivåer mellom 13 000 og 38 000 tonn uten noen klar trend.

Oppdatert kunnskapsgrunnlag – ny gjenoppbyggingsplan

4. Ut fra at vitenskapen ikke har kunnet se positive bestandseffekter av de iverksatte kysttorsk-tiltakene har ICES siden kvoterådet for 2019 anbefalt at det utarbeides en ny gjenoppbyggingsplan. Dette fordi den eksisterende planen ikke har ført til en klart målbar gjenoppbygging. ICES påpeker at det er betydelig usikkerhet i både toktdata og i beregnet fangst av kysttorsk. Forvaltningsmessig har det vist seg vanskelig både å definere og å innføre nødvendige tiltak som skulle føre til vesentlig reduksjon i fiskedødeligheten. Det har også blitt stilt spørsmål ved nivået i gjenoppbyggingsplanen, og om dette er satt for høyt.
5. Norges Fiskarlag er derfor tilfreds med at det er startet et arbeid med å utvikle en ny gjenoppbyggingsplan for kysttorsk nord for 62°N, og her er Havforskningsinstituttets rapport «Kysttorsk nord for 62°N-Vurdering av status og forslag til forvaltningstiltak og ny gjenoppbyggingsplan», fra mai 2020, et sentralt bidrag i det videre arbeidet. Fiskarlaget har sammen med departementet vært en pådriver for å få gjennomført dette arbeidet, og organisasjonen har derfor fulgt denne prosessen tett.
6. Fiskarlaget konstaterer at det bl.a. med bakgrunn i rapporten fra Havforskningsinstituttet nå er påbegynt en metoderevisjonsprosess i ICES som skal gjennomføre en grundig gjennomgang av datakilder og beregningsmetoder for kysttorsk. Både genetiske analyser og merkeforsøk tilsier at det kan være hensiktsmessig å ha mer enn ett forvaltningsområde for kysttorsk i kystområdet fra Varanger til Stad. Etter det Norges Fiskarlag kjenner til er den formelle metoderevisjonen startet opp med data-gjennomgang og eventuelle datarevisjoner, og tidsseriene skal godkjennes i et eget ICES-møte i begynnelsen av desember d.å. Selve benchmark-møtet planlegges avholdt i slutten av februar 2021. Målet vil da være å forbedre bestandsberegningene og etablere biologiske referansepunkter relevante for gjenoppbyggingsplanene, som da forhåpentligvis vil være på plass til det ordinære AFWG-møtet i april 2021. Foreløpige analyser indikerer at kysttorsk nord for 67 graden er i bedre forfatning enn hva ICES sine siste bestandsvurderinger tilsier. Fiskarlaget legger til grunn at næringen fortsatt involveres i diskusjoner og avklaringer knyttet til utformingen av en ny gjenoppbyggingsplan.

Miljøsertifisering (MSC) – status – prosesser - avklaringer

7. Opprinnelig sertifisering av norsk torsk og hyse nord for 62°N fulgte opprinnelig et todelt løp. I 2010 fullførte fisket utenfor 12 nm sin sertifisering, mens aktiviteten innenfor 12 nm først kunne bli godkjent halvannet år senere da en ICES-godkjent gjenoppbyggingsplan var på plass. I de påfølgende årene har Fiskarlaget imidlertid vært avhengig av at gjenoppbyggingen fungerte for å kunne beholde MSC-sertifikatet, da dette i praksis lå inne som et vilkår sertifikatet. En 5-årig forlengelse av fristen ble gitt i 2014/2015, men vil ikke bli gitt på nytt nå som fiskeriene for torsk og hyse er under resertifisering.
8. Foreløpig tilbakemelding fra DNV GL midtveis i prosessen, var at sett under ett, ville fiskeriene ikke bestå vilkårene i standarden grunnet kysttorsksituasjonen. Følgelig var det kun mulig for fiskeri utenfor 12 nm å gå videre i sertifiseringsprosessen, mens fiskeriene innenfor 12 nm står igjen med et sertifikat som løper ut 26.04.2021. Konsekvensene ved frafall av sertifikat er ukjente, men beskrives av flere aktører som mulig svært alvorlige.
9. Hvis signifikant og positiv ny informasjon skulle komme på plass som følge av pågående prosesser i ICES og forvaltningen, vil fiskeriene innenfor 12 nm kunne gå videre med sertifiseringsarbeidet som en såkalt «scope extension». Skulle informasjonen være svært konkret og konkluderende for forventet sluttresultat kan det sågar gi anledning til forlengelse av dagens sertifikat for å unngå noen måneders opphold mellom sertifikater.

Spørsmål om nye reviderte forvaltningstiltak

10. Norges Fiskarlag konstaterer at Havforskningsinstituttet i sin rapport fra mai 2020 skisserer en rekke forvaltningstiltak som har til hensikt å redusere fisketrykket på torsk i kystnære farvann. Flere av disse forslagene er vurdert nærmere av Fiskeridirektoratet i saksdokumentet som ligger til grunn for fastsettelse av torskereguleringene nord for 62°N for 2021. Denne vurderingen er initiert av departementet. I Fiskeridirektoratets saksdokument er følgende problemstillinger behandlet:
- Redusere kystfisket om høsten
 - Stenge områder/perioder der det vanligvis fanges mye kysttorsk
 - Strengere begrensninger innenfor fjordlinjer
 - Adgangen for fartøy over 21 meter til å fiske torsk innenfor grunnlinjen
11. Fiskarlaget vil også trekke fram andre forhold som trolig har effekt på kysttorsken, bl.a. turistfiske/fritidsfiske, oppdrettvirksomhet, taretråling og vannkraftutbygginger, og som derfor må innlemmes i kommende revisjon av kysttorskreguleringene.
12. Fiskarlaget registrerer at Fiskeridirektoratet i nevnte saksdokument presenterer en del fangststatistikk av torsk knyttet til områder, båttestørrelser og perioder på året for å underbygge om ytterligere begrensninger i kystnært torskefiske basert på forannevnte kriterier vil kunne ha en positiv effekt på kysttorsken. Slik Fiskarlaget analyserer disse framstillingene er det vanskelig å påpeke at ytterligere innskjerping av vurderte tiltak vil kunne gi bestandsmessige positive effekter for kysttorsken, gitt dagens bestandsstatus.
13. Eventuelle innskjerpinger i reguleringer for 2021-sesongen forventes heller ikke å ha noen effekt på utfallet av de pågående MSC-prosessene. Først når metoderevisjon, endringer i bestandsinndeling og eventuell ny gjenoppbyggingsplan er på plass, vil oppfølgingen av reguleringer være av større betydning. Det er følgelig åpenbart at en mulig ny gjenoppbyggingsplan deretter faktisk må følges opp og ganske raskt gi synlige resultater på bestandsutviklingen, hvis man ønsker å beholde MSC-sertifikater også i framtiden.
14. Norges Fiskarlag vil understreke at det er svært viktig at de ulike elementene som påvirker kysttorskforvaltningen behandles og innføres i en logisk og hensiktsmessig rekkefølge. Under henvisning til foranstående anbefaler Norges Fiskarlag derfor at myndighetene avventer med å skjerpe/stramme inn gjeldende forvaltningstiltak knyttet til kysttorsk nord for 62°N inntil en ser resultatet av ICES sin metoderevisjonen for kysttorsk, herunder etablering av en ny gjenoppbyggingsplan, og de implikasjoner dette får for kvoterådet for kysttorsk for 2022. Dersom en skulle ende opp med en to-delning av kysttorskforvaltningen nord for 62°N vil det også være naturlig å vurdere diferenserte forvaltningstiltak. Fiskarlaget tar derfor sikte på å komme tilbake med konkrete forslag til reviderte forvaltningstiltak i løpet av 2021.
15. Norges Fiskarlag konstaterer for øvrig at også Fiskeridirektoratet i sitt saksdokument om reguleringene for 2021 foreslår at gjeldende kysttorskregulering blir videreført inntil videre.

Vi er imidlertid skuffet over at hverken pigghå eller uer er tatt med på årets prioriteringsliste, spesielt med tanke på at Fiskeridirektoratet vet hvor store utfordringer fiskerne har knyttet til gjennomføring av fisket med store mengder bifangst av de nevnte artene.

Håbrann er også en utfordring, selv om problemet med bifangst av denne arten ikke har vært så uttalt som bifangst av uer og pigghå.

Bifangstproblematikken som fiskerne opplever, er etter vår oppfatning en klar indikasjon på at fiskernes opplevelser ikke samsvarer med gjeldende status for uer og pigghå.

Landsstyret i Norges Fiskarlag fattet i vedtak av 26. november 2020 følgende vedtak om kunnskapsgrunnlag og bifangstproblematikk i fisket etter pigghå:

Norges Fiskarlag vil på nytt uttrykke stor frustrasjon over at myndighetene ikke viser vilje til å lytte til fiskerne om at det er et akutt behov både for å framskaffe mere data og styrke forskningen på pigghå, samt justere gjeldende innblandingsregler, slik at fiske etter andre fiskeslag kan gjennomføres uten å bryte gjeldende bifangstregler. Medieoppslag den siste tiden om problemene

knyttet til pigghåfangster både sør og nord for Stad, bekrefter den uholdbare situasjonen for fiskerne. Situasjonen er tilsvarende for fiskere fra EU-nasjoner og UK som driver fiske i Nordsjøen.

Fiskarlaget viser til organisasjonens gjentatte henvendelser om pigghå, senest i brev av 11. oktober 2019 (vedlagt). Her framkommer flere konstruktive forslag som myndighetene dessverre så langt ikke har ønsket å ta videre, herunder bl.a. å få etablert et kartleggingsfiske/ overvåkningsfiske. Fiskarlaget har merket seg uttalelser fra Havforskningsinstituttet om at det er et stort problem at datatilfanget i gjenoppbyggingen av pigghåbestanden er svært begrenset, og det gir stor usikkerhet i beregningen av hvor fort bestanden gjenoppbygges. Nettopp dette skulle tilsi at et utvidet samarbeid om datainnhenting organisert gjennom fiskeflåten snarest burde komme på plass.

Fiskarlaget konstaterer at ICES tilrår at det ikke bør tillates et direkte fiske etter pigghå i 2021 eller i 2022. Vurderingene fra ICES er beheftet med betydelig usikkerhet, og vi er kjent med at det jobbes med å utvikle en index for pigghå i norske farvann, basert på flere datakilder. Flere av dataseriene indikerer en oppgang de siste årene.

Under henvisning til foranstående ber Norges Fiskarlag om et snarlig møte med fiskerimyndighetene og Havforskningsinstituttet for å drøfte videre hvordan flåten kan bidra til å framskaffe ytterligere kunnskap og data om pigghå. I tillegg er det nødvendig å løse de akutte problemene flåten har med innblanding av pigghå i andre fiskerier.

Når det gjelder vanlig uer fattet landsstyret i Norges Fiskarlag i møte 20.-21. oktober følgende vedtak om kunnskapsinnhenting og bifangstprobelmatikk:

Norges Fiskarlag vil igjen vise til den utbredte frustrasjonen hos fiskere som har hatt tradisjon for å drive et blandingsfiske (sei, hyse, torsk, uer mv) med konvensjonelle redskaper, særlig i andre halvår, og som nå er tilnærmet avskåret fra å drive et slikt fiske ut fra at innblandingen av uer er over tillatt grense på 30 %. Norges Fiskarlag gjentar derfor kravet om at kystflåten må tillates inntil 40 % bifangst av vanlig uer i fiske etter andre arter fra 15. april og ut året.

Direkte fisket etter uer med juksa for fartøy under 15 meter i perioden 1. juni – 31. august må videreføres i 2021.

Norges Fiskarlag vil på nytt minne om behovet for nye bestandsundersøkelser for vanlig uer, jf. tidligere henvendelser i saken. Det oppleves ikke å være samsvar mellom fiskernes observasjoner av store mengder uer og ICES sitt 0- kvoteråd.

På bakgrunn av den fortvilte situasjonen mange fiskere føler rundt bestandsvurderingene og reguleringstiltakene for uer (*S. norvegicus*), anmoder Norges Fiskarlag på nytt om at Fiskeridirektoratet sammen med Havforskningsinstituttet snarest tar initiativ til et møte med næringen for en grundig gjennomgang av denne saken.

Norges Fiskarlag kan ikke støtte en eventuell innstramning i reguleringene etter vanlig uer før det foreligger nye bestandsvurderinger, jf. vårt innspill ovenfor.

Norges Fiskarlag viser videre til at gjeldende reguleringsforskrift omfatter både vanlig uer (*Sebastes norvegicus*) og snabeluer (*Sebastes mentella*). Fiskarlaget mener at det er svært viktig at det blir gjort endringer i gjeldende forskriftsstruktur slik at snabeluer og vanlig uer reguleres i separate årlige reguleringsforskrifter, da vi ser at gjeldende forskriftsstruktur med en samleforskrift for begge uerbestandene er egnet til å skape forvirring/misforståelser.

Fiskarlaget ber etter dette om at Fiskeridirektoratet snarlig iverksetter kunnskapsinnhenting og tiltak når det gjelder uer og pigghå. Som det kommer frem av våre tidligere innspill er situasjonen prekær, og i mange tilfeller blir fisket umuliggjort på grunn av stor risiko for høy bifangst av bifangst av pigghå og uer. Fiskarlaget har i lang tid etterlyst et møte om bestandssituasjonen og gyteområder knyttet til vanlig uer, og Fiskarlaget er nå kjent med at HI jobber med å få arrangert et møte (webinar) om dette temaet innen kort tid. Saken er også etterlyst i FUR-møter.

4. Vurdering av prioriteringer basert på Tabell for datafattige bestander

Fangsttabell for datafattige bestander gir en oversikt over fangstutviklingen til arter/bestander hvor beskatningen ikke allerede jevnlig vurderes i andre fora. Tabellen viser norske fartøys fangst i rundvekt tonn i ICES- områdene 1 – 4 i perioden 2000 – 2019. Kriterium for å bli skilt ut på egen linje i tabellen er at fangsten er over et visst nivå, skjønnsmessig satt til 100 tonn per år, eller at arten er rødlistet og/eller allerede underlagt særskilte tiltak.

Fangsttabell for datafattige bestander har vært presentert siden 2014. I løpet av disse årene har en rekke bestander vært særskilt vurdert i henhold til forvaltningsprinsippet. Fiskeridirektoratet har som mål å revidere vurderingene ca. hvert femte år, og i 2021 skal bestander som ble vurdert i 2015 vurderes. Dette er lyr, breiflabb, lysing, havmus, skjellbrosme og sølvtorsk.

Fiskarlaget ser svært positivt på kunnskapsinnhenting om datafattige bestander, og vi er spesielt tilfredse med at breiflabb er på listen over datafattige bestander som skal vurderes i år.

Når det gjelder lysing skriver direktoratet i høringsnotatet at *Fiskeridirektoratet konkludere med at nåværende forvaltningsordning og beskatningsgrad er i overenstemmelse med kravene nedfelt i forvaltningsprinsippet.*

Fiskarlaget registrerer Fiskeridirektoratets gjennomgang og konklusjon år det gjelder lysingen. Vi er imidlertid av den oppfatning av at Fiskeridirektoratet bør prioritere å be Havforskningsinstituttet om kunnskapsinnhenting om utbredelse, gyteområder og høstingsmønster for denne arten.

Vi viser i den forbindelse til møte avholdt på Teams 7. oktober 2020 i regi av Nærings- og fiskeridepartementet om forvaltning og regulering av lysing. Her fremkom det at Norge har vurderer å sette en TAC for lysing i forhandlingene mellom Norge, EU og UK, da dette er en ufordelt bestand i Nordsjøen som også har betydelig utbredelse i norsk sone..

Det er forventet at lysing kommer til å bli en viktig art for norske fiskere fremover, og Fiskarlaget er i den forbindelse opptatt av at Norge sikrer dette ressursgrunnlaget for norske fiskere dersom det blir snakk om å kvoteregulerte denne arten. Vi kjenner også til at fartøy både fra EU og UK fisker mye lysing i norsk sone, og at dette så langt registreres under den «others» kvoten.

Fiskarlaget mener videre at det er fire andre arter det er stort behov for å innhente ytterligere kunnskap om. Dette er *kveite, hummer, blålange og ål*. Både kveite, hummer, blålange og ål står på Tabell for datafattige bestander, men som det kommer frem over, er ikke disse artene prioritert i årets gjennomgang av datafattige bestander.

Vi får mange tilbakemeldinger fra fiskere som er bekymret for utviklingen i kveitebestanden. For å legge til rette for- og sikre et bærekraftig kveitefiske mener vi at det bør settes inn ressurser for å skaffe bedre oversikt over kveitebestanden. Dette bør gjøres for å se om det er grunnlag for å sette inn andre/flere reguleringstiltak enn fredningsbestemmelser og tekniske tiltak knyttet til redskaper. Utviklingen av dette fiskeriet tilsier at kunnskapsinnhenting om kveitebestanden og ressursuttaket bør prioriteres.

Når det gjelder bestanden av blålange har denne siden 2006 stått på den norske rødlisten som truet, og for å sikre gjenoppbygging av bestanden ble det i 2009 innført forbud mot direktefiske av blålange. Fiskarlaget har fått tilbakemeldinger fra fiskere om at det gjøres observasjoner som tilsier at bestanden er i bedring. Vi ber på denne bakgrunn om at Fiskeridirektoratet/Havforskningsinstituttet foretar en gjennomgang av bestanden av blålange.

Hummeren står også nevnt i Tabell for datafattige bestander. Det er uttrykt bekymring blant våre medlemmer om at ressursuttaket i fritidsfisket på hummer er for stort, og at det må føres bedre kontroll med hvor stor dette uttaket er. Fiskarlaget ber Fiskeridirektoratet vurdere om ressursuttaket i fritidsfisket etter hummer er tilpasset ressursituasjonen for bestanden.

Når det gjelder ål viser Norges Fiskarlag til Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttets prosjekt med forskningsfangst av europeisk ål. Ål har stått på den norske rødlisten siden 2006, og ålefiske i Norge har vært forbudt siden 2009. Fiskerne som deltar i prosjektet opplever svært mye ål, som også bekreftes i fisket etter leppefisk, men fangstinnsetningen begrenses av omsetningsutfordringer på grunn av bestandsstatus og handelsrestriksjoner (CITES-listing).

Norges Fiskarlag vil på denne bakgrunn anbefale at Fiskeridirektoratet prioriterer økt kunnskapsinnhenting for bestanden av europeisk ål.

5. Handlingsplan 2021

Prioriteringer i handlingsplanen gjøres på bakgrunn av prioriteringer i fiskeritabellen og med hensyn til virksomhetsområdene for ordningen med fiskeforsøk og utviklingstiltak, samt føringer i Tildelingsbrevet for 2021.

Fiskarlaget ser at Handlingsplanen for 2021 fremdeles ikke er klar, og vi tar forbehold om å komme med tilbakemelding til denne når årets prioriteringer- og tildelingsbrev er klar.

6. Oppsummering

Norges Fiskarlag støtter Fiskeridirektoratets arbeid for å få til en økosystembasert forvaltning av ressursene i havet basert på forvaltningsprinsippet i havressursloven. Dette er et svært viktig arbeid som kan bidra til å utvikle fiskerinæringen, og vi er opptatt av å bidra i dette arbeidet med vår kunnskap og erfaring.

I tillegg til å komme med et skriftlig innspill, mener vi at det kan være nyttig å gjennomføre et Teams- møte mellom Fiskarlaget og Fiskeridirektoratet om saken om økosystembasert forvaltning.

Vi ber på denne bakgrunn om et møte med Fiskeridirektoratet om saken før de endelige avgjørelser om prioriteringer og tiltak tas.

Med hilsen
Norges Fiskarlag

Jan Birger Jørgensen

Sonja Elin Kleven Jakobsen

Kopi til:

Landsstyret

Medlemslagene

Nærings- og fiskeridepartementet

Havforskningsinstituttet

Brevet er godkjent elektronisk og sendes uten håndskrevet signatur.

